

**Prof. GÜNDÜZ ÖZDEŞ**  
(Temmuz 1982)

### **HOCAMIZDAN ALDIĞIMIZ DERSLER**

Her insan yaşamı süresince hoca olarak değil, fakat fert olarak, anne ya da baba olarak ders alır, ders verir. İnsanlar da daha yaradılıştaki değişik olduğundan ders alma ve vermeleri farklıdır. Kimisi iyi ders aldığı halde kötü ders verir. Kimi insan kötü ders aldığı halde çok iyi ders verir. Başka alternatifler de vardır. Kimisi az ders alır, çok ders verir, ya da çok ders alır ama az ders verir.

Hocalar genellikle çok ders veren gruptadır. Ama açıklamak gerekir ki hocaların verdiği derslerin büyük bir kısmı kendi dallarında kendi konularındadır. İnanmak istiyorum ki her hoca bu sınırı aşmak ister, öğrencilerine, yardımcılara, yanındakilere, herkese kendi bilim dalı dışında da ders vermek, hayat dersi vermek ister. Bence daha zor olan budur.

Biz- şehircilik grubunu oluşturan üyelere tercüman olduğuma inanarak biz diyorum ama, burada bu yazıyı yazan kişi olarak ben demeliyim -evet ben- 39 yıllık bir beraberlik süresince hocamdan aldığım dersleri 39 dakikaya nasıl sığdırabilirim.

Bizim zamanımızda eğitim süresi 6 yıldır ve şehircilik dersleri dördüncü yılda başlardı. O zaman Kur derslerini Prof. Oelsner verirdi. Kendisi aynı zamanda Ankara' da Bayındırlık Bakanlığında Şehircilik Uzmanı olduğundan onbeş günde bir gelirdi. Onun bulunmadığı haftalarda Proje çalışmalarını Kemal Ahmet Bey yürütürdü. Çok genç yaşta imar planları yapıyor, yarışmalar kazanıyordu. Bir gün bana, proje çalışmalarında yardımcı olup olamayacağımı sordu. Sevinçle kabul ettim. Öğrenciler takdir ettikleri hocalarının bu tür önerilerinden gurur duyarlar. Böyle başlayan beraberlik meğer bir ömür boyu sürecekmiş. Güzelbahçe sokağındaki evlerine ilk gidişimde Emre küçücük bir sarı papaydı, Lale henüz doğmamıştı.

Hoca o yaz, Adalarda bir ev kiralamıştı. Çok kere hafta sonlarında onlara giderdim. Yavaş yavaş ailenin bir ferdi oluyordum. İlk meslek seyahati de hocamla birlikte yaptım. Henüz öğrenci olmakla beraber, hocamın bir yardımcısı olarak Kayseri'ye gitmekten, her gördüğümü haritalara işlemekten dolayı ne kadar gururlandığımı çok iyi hatırlıyorum. O zamanki adıyla Yüksek Mühendis Mektebindeki proje çalışmaları dışında hocamızdan sürekli olarak ders alıyordum.

Daha mezun olmamıza birkaç ay vardı. Son öğretim yılının ortalarında bir gün Kemal Ahmet Bey sınıfa gelerek beni Prof. Oelsner'in çağırdığını söyledi. Beraberce kürsüye gittik. Prof. Oelsner mezun olduğum zaman şehircilik kürsüsüne asistan olmamı istediklerini bildirdi ve fikrimi sordu. Sevincimden nasıl bayılmadım bilmiyorum.

Bu öneri kuşkusuz Kemal Ahmet Bey'den gelmişti. Bizim sınıf 19 kişiydi ve her hoca her öğrenciyi tanır, ama Prof. Oelsner onbeş günde bir geldiği için elbette bizleri daha az tanır. Ayrıca da okulun işlerine hiç karışmazdı. Ben Kemal Ahmet Bey'le her zaman beraberdim. Fakat o, asistan olmamı sadece kendisinin bir arzusu gibi göstermemiş, her ikimizin de son derece sevdiğimiz, saydığımız kürsü başkanı Prof. Oelsner'e söylemişti. O günden bu yana da Prof. Oelsner'e bu öneriyi kendisinin yaptığını bir defa olsun ima etmedi. Hocamdan aldığım ilk büyük hayat dersi...

Her asistanın yetişmesinde hocasının rolü vardır. Fakat benim için hocamın rolü çok fazla olmuştur. Derslerdeki beraberlik, meslek alandaki beraberlikle bütünleşmiş, kader birliği

başlamıştı. Beraber imar planları yapmak, beraber yarışmalara girmek, belki yaz aylarının birkaç günü dışında hep beraber olmak kader birliği değil de nedir? Gerçi, hayat sürprizlerle dolu olduğu için hocam da ben de mesleki faaliyetlerimizi başka arkadaşlarımızla sürdürmüştüzdür ama bu durum hiç bir zaman kader birliğini bozmamıştır.

Geçenlerde Affan Kırımlı ile karşılaştık. Oradan buradan konuşurken söz hocaya geldi. Affan bir kaç ay evvel hocayı görmüş. Onu çok üzgün ve neşesiz bulmuş, sebebini sormuş. Hoca da ikinci karısından ayrılamadığını söylemiş. Affan bu fırsatı hiç kaçırır mı? "Ama Hocam" demiş, "siz şehircilik hocaları iyisiniz, hoşsunuz, şehircilik konularında yararlanıyoruz ama sizlere de hanım da dayandıramıyoruz". Affan'ın dediğine göre hoca bu şakadan hiç hoşlanmamış. Doğrusu ben hoşlandım, hocamla kader birliğimizi gösteriyor diye... Affan kulağıma doğru eğildi ve dedi ki:

- Hoca yeni bir hanım bulmuş, ha, öyle mi?

Ağzımı arıyor gibiydi.

- Hayır, dedim ben bilmiyorum.

- Sen buldun ya.

Bunu, yalnız şehircilik grubu mensuplarının değil, diğer meslektaşlarımızın da hocamla beni ne derece yakın gördüklerinin bir kanıtı olarak kabul ediyorum.

Meslekte 45 yılını idrak eden her mimarın bir takım eserleri olur. Ama hocamızınkiler 45 yıllık başka mimarlarla karşılaştırılamayacak kadar çoktur. Sadece mimari eserleri kastetmiyorum kuşkusuz. İmar planları, kitaplar, makaleler, tebliğler, sempozyumlar, seminerler, konferanslar, kongreler... Doktora çalışmaları, jüri üyelikleri... Saymakla bitmez.

Benim amacım da bunları saymak değildir. Esasen onu az yada çok tanıyan herkes ne kadar çalışkan olduğunu bilir, onun sonsuz enerjisinin karşısında hayranlık duyar.

Ben, herkesin bildiği değil, onu en yakından tanıyanların bildiği yönlerine değineceğim-.

Yönüne değil, yönlerine diyorum, çünkü hoca çok yönlüdür. Ders ve proje yanında araştırma yönünün ne kadar kuvvetli olduğunu, onun Türk Şehri araştırmasında gördük,

Üniversiteye bağlılığın en büyük örneğini hoca vermiştir. 10 yıldan beri süren İ. T. Ü.

Kampusu planlaması hocamızın tatlı günlerinde de acı günlerinde de bir an bırakmadığı kutsal bir görev olmuştur onun için.

Hoca uygar insandır, kelimenin tam anlamıyla sosyal insandır. Toplum hayatının gerektirdiği en yüksek seviyeye erişmiştir. Onun bu özelliği ulusal sınırları da aşmıştır.

Hoca, içimizde uluslararası ünü en fazla olandır. Sevecen kelimesi en çok hocaya yakışır.

Hoca çok sevilir, çok sayılır. Çünkü o da layık olanı sever, sayar. Layık olmayanı elbette sevmez. Sevdiğini de öylesine sever ki hiç bir olay bu sevgiyi söküp atamaz. Çünkü hoca çok olgundur, çünkü hoca efendidir. Ondan aldığımız derslerin en büyüğü de budur.

Hoca huzuru çok sever, bu nedenle de bulunduğu her ortamda huzuru sağlar. Aslında bu çok zordur. Bir grubu oluşturan insanlar, tek tek mükemmel de olsalar, doğal olarak birbirlerinden farklıdır. Bu farklılık iyi değerlendirilirse yararlıdır, geliştiricidir. Ancak

insan yapısındaki bu farklılıklar bazen huzursuzluğa yol açabilir. Hocamız hoşgörü sahibidir ama huzursuzluğu hoş görmez ve onu yok eder. Zor olan budur, ama hoca zor işleri başarır.

Hocamın şimdiye kadar verdiği derslerin sonuncusu bir dosyadır. Şimdiye kadarkilerin sonuncusu diyorum, çünkü bundan sonra da ondan ders almaya devam edeceğiz. Bu dosya

şehircilik eğitimine ait hocamızın bir yılı aşkın çalışmasının sonucudur. Son iki Amerika seyahatini yalnız çocuklarının hasreti ile geçirmemiş, her zamanki gibi mutlaka önemli ve yararlı büyük bir işe girişmiştir. İkinci kademe eğitim için enstitü bünyesinde yıllarca çalışılmıştır. Ancak birinci kademe şehircilik eğitimi başlamak üzere olduğu halde doğrusu bunun için hazırlığımız yoktu. Hocamız sistematik bir şekilde Amerikan Üniversitelerini taramış, gerekli gördüğü her üniversiteye başvurmuş, bütün dokümanları toplamış ve ortaya örnek bir çalışma çıkarmıştır.

Birkaç gün evvel bu emaneti bana teslim ederken hocam, "Gündüz" dedi "gerekiirse ben ayrılmadan bu konuda bir kaç defa görüşürüz." Bu sınav döneminde şu bir kaç gün içinde bu fırsatı henüz bulamadık.

Ne zarar var hocam. Siz ve ben yaşadıkça bütün konuları her zaman görüşeceğiz. Zira, içtenlikle söylüyorum, sizin yerinizi hiç kimse dolduramayacak.